

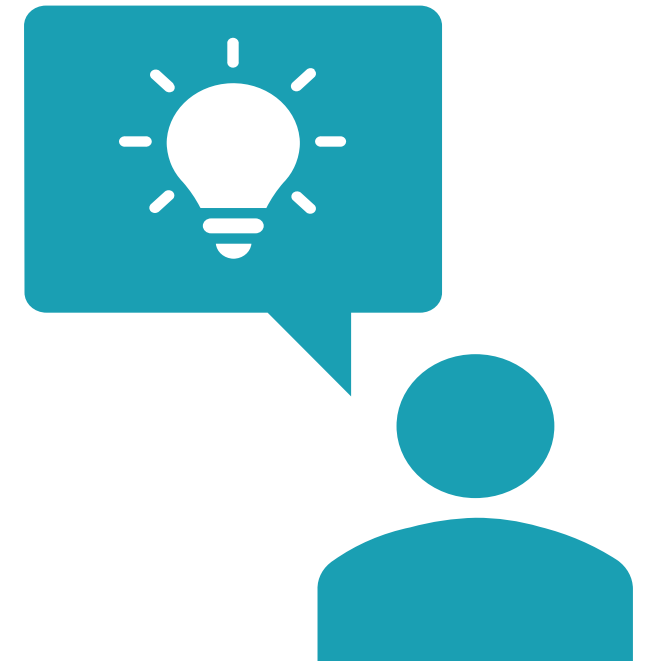
Fiskbensdiagram

- en metod för att identifiera
bakomliggande orsaker till ett problem



Fiskbensdiagram-metoden

- Fiskbensdiagram (det kallas också orsak-verkan- diagram eller Ishikawadiagram.)
- Verktyget används för att identifiera bakomliggande orsaker till ett problem.
- Det hjälper också till att sortera, illustrera och skapa gemensam bild av problemet.



Förberedelse



ARBETSGRUPP

Samla en tvärprofessionell arbetsgrupp som har detaljerad kunskap om processens alla delar.



TID

Avsätt **ca 60 minuter** till aktiviteten



MATERIAL

Material: Post-it lappar, Whiteboard alternativt stort pappersark/ blädderblock att rita fiskbensdiagrammet på.

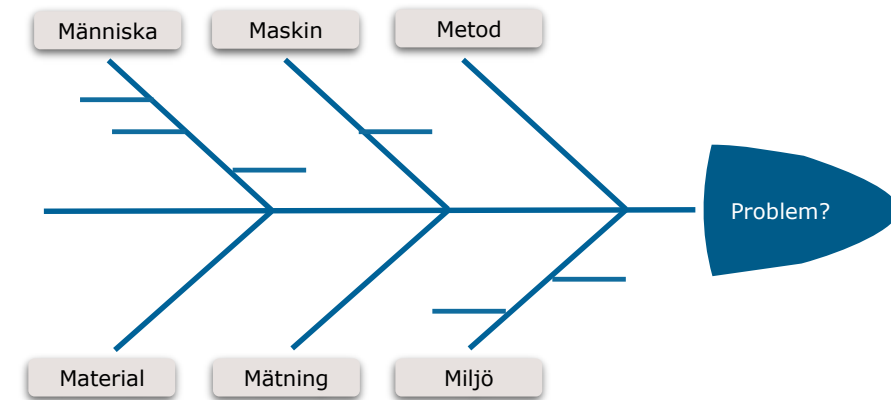


TÄNK FRITT!

Uppmuntra deltagarna att tänka fritt och be dem skriva ner sina orsaker, **en** orsak per post-it lapp.

Genomförande

- Diagrammet består av en "ryggrad" som i ena änden har ett "huvud" där problemet skrivs in. Från "ryggraden" utgår ett antal "ben" där tänkbara huvudorsaker till problemet kan skrivas in. Mindre "småben" ger allt mer detaljerad information om orsakerna till problemet.
- Diagrammet kan användas under olika faser av en förbättringsprocess och svarar på frågor som;
 - Vilka är de tänkbara orsakerna till att...?
 - Vilka orsaker finns bakom...?
 - Varför har vi problem med...?



Genomförande

- Rita upp ett fiskben på en White board eller ett stort papper.
- Skriv in problemformuleringen i "fiskens huvud". Se till så att alla förstår problemet. Skriv problemet som en fråga – "*Varför har vi problem med...?*"
- Var och en Brainstormar och skriver ner sina orsaker på post-it lappar, en orsak per post-it lapp.
- Alla läser upp sina post-it lappar och gruppen grupperar orsakerna i olika kategorier = rubriker på diskens olika ben.
 - Exempel på kategorier kan vara: kompetens, metod/rutin, resurs, kommunikation, patientsäkerhet, dokumentation. Gruppen kan också välja andra kategorier om det passar bättre

Genomförande

- De orsaker som har störst påverkan på problemet identifieras. Detta görs genom rangordning av orsakerna, t.ex. genom poängsättning.
 - Varje person får fördela 3 poäng genom att dra tre streck. Poängen fördelas genom att rita streck på post-it lapparna utifrån vad man tycker är viktigast. (alla streck kan sättas på en post-it eller fördelas på tre olika)
 - Räkna samman poängen, den orsak som fått flest poäng bedöms vara de viktigaste orsaken. Alternativt kan man välja den viktigaste rubriken.

Genomförande

- Välj t.ex. ut de tre viktigaste orsakerna till problemet och gå vidare med att identifiera åtgärder och planera för fortsatt förbättringsarbete.
- Som stöd i ert fortsatta förbättringsarbete kan ni välja att dokumentera det i ett A3-formulär.



Exempel på fiskbensdiagram

